

LIBRIS

We know
books

Scrisori de dragoste

JONATHAN LETHEM ♦ CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE ♦ ADAM
THORPE ♦ LIONEL SHRIVER ♦ DAVID BEZMOZGIS ♦ CHRIS
BACHELDER ♦ A. L. KENNEDY ♦ JEFF PARKER ♦ FRANCINE
PROSE ♦ GRAHAM ROUMIEU ♦ GAUTAM MALKANI ♦ MIRIAM TOEWS
♦ JAMES ROBERTSON ♦ ETGAR KERET ♦ MANDY SAYER ♦ JEANETTE
WINTERSON ♦ MICHEL FABER ♦ HISHAM MATAR ♦ GEOFF DYER
♦ MATTHEW ZAPRUDER ♦ CARL-JOHAN VALLGREN ♦ JOSEPH BOYDEN
♦ NEIL GAIMAN ♦ VALERIE MARTIN ♦ PETER BEHRENS ♦ URSULA
K. LE GUIN ♦ NICK LAIRD ♦ SAM LIPSYTE ♦ PANOS KARNEZIS
♦ JAN MORRIS ♦ HARI KUNZRU ♦ ANONIM ♦ MARGARET ATWOOD
♦ DAMON GALGUT ♦ AUDREY NIFFENEGGER ♦ JULI ZEH ♦ LEONARD
COHEN ♦ PHIL LAMARCHE ♦ M. G. VASSANJI ♦ DOUGLAS COUPLAND

Editate de
JOSHUA KNELMAN și ROSALIND PORTER

Traducere din limba engleză
DAN OLARU

CUPRINS

INTRODUCERE / 9
JONATHAN LETHEM / 16
CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE / 18
ADAM THORPE / 22
LIONEL SHRIVER / 30
DAVID BEZMOZGIS / 41
CHRIS BACHELDER / 45
A. L. KENNEDY / 52
JEFF PARKER / 55
FRANCINE PROSE / 67
GRAHAM ROUMIEU / 76
GAUTAM MALKANI / 80
MIRIAM TOEWS / 85
JAMES ROBERTSON / 89
ETGAR KERET / 102
MANDY SAYER / 104
JEANETTE WINTERSON / 108
MICHEL FABER / 116
HISHAM MATAR / 120
GEOFF DYER / 126

MATTHEW ZAPRUDER / 132
CARL-JOHAN VALLGREN / 135
JOSEPH BOYDEN / 140
NEIL GAIMAN / 147
VALERIE MARTIN / 154
PETER BEHRENS / 158
URSULA K. LE GUIN / 166
NICK LAIRD / 169
SAM LIPSYTE / 176
PANOS KARNEZIS / 182
JAN MORRIS / 188
HARI KUNZRU / 191
ANONIM / 203
MARGARET ATWOOD / 211
DAMON GALGUT / 217
AUDREY NIFFENEGGER / 222
JULI ZEH / 226
LEONARD COHEN / 229
PHIL LAMARCHE / 230
M. G. VASSANJI / 234
DOUGLAS COUPLAND / 237
BIOGRAFII / 240

INTRODUCERE

Pe data de 4 mai 2000, am fost unul dintre milioanele de oameni care au deschis un e-mail cu subiectul „I love you“, care conținea un atașament numit „Love Letter For You“¹. Lansat de un hacker filipinez, virusul Love Bug din scrisoarea de dragoste a apărut mai întâi în Hong Kong înainte de se răspândi cu rapiditate în Europa și apoi în Statele Unite, infectând servere și producând companiilor daune estimate la un miliard de dolari ca timp pierdut și recuperare.

În Marea Britanie, atât Camera Comunelor, cât și Camera Lorzilor au fost afectate, ceea ce a condus la o suspendare a serviciului de e-mail care a durat câteva ore. „Mesajul a fost observat înainte de prânz. Era un mesaj de dragoste, care e genul de mesaj pe care mulți dintre noi aici nu se așteaptă să îl primească“, a declarat reprezentantul Casei Comunelor la acel moment. Ceea ce ridică întrebarea: cine sunt oamenii care s-ar aștepta să primească un astfel de mesaj?

Majoritatea dintre noi nu își verifică cutia poștală anticipând plicuri parfumate umplute cu șuvițe de păr, deși comunicarea sentimentelor prin intermediul cuvântului scris este în continuare un mod atâtător de seducere. În eventualitatea nefericită că nimeni nu v-a scris niciodată o scrisoare de dragoste, e posibil

¹ Scrisoare de dragoste pentru tine (n.tr.)

JONATHAN LETHEM

Dragă T(erra),

Îți scriu ca să-ți spun să te dai bătută. S-ar putea să fii deja câștigătoare, genul de câștigătoare care câștigă pierzând, lăsându-te pe spate și arătându-mi părțile tale delicate, lăsându-mă să gâdil și să mângâi și să adulmec organele tale vitale, care mă imploră. Poate ar trebui să formulez asta mai dur: DĂ-TE BĂTUTĂ. Nu ai nici o șansă. Împotrivirea este inutilă, inutilitatea este potrivnică, șovăiala este flirt, renunțarea este libertate. Te iubesc și sunt mai bun decât tine în orice fel – mai măreț, mai întins, mai ferchezuit, mai strașnic, mai aiurit, mai energic, mai rapid la alergatul în picioarele goale și la viteza de internet prin dial-up, mai înfometat, mai plin de sex și de văpăi, mai bine înzestrat cu istețime și cu armament. Sunt mai înalt decât tine și pot să te înconjur cu limba mea lascivă. Recunoaște asta și recunoaște-mă pe mine. Prin faptul că ai deschis acest plic ai fost selectată; dintre milioanele de trilioane de făpturi amibe, ai fost culeasă de pe plaja galaxiei, precum o scoică, de către un zeu. Ceva din tine a scânteiat pentru o clipă (prea puțin probabil să aibă vreo însemnătate pe plan universal); e absurd că faptul de a te fi observat s-a strecurat în programul cuiva așa ca mine. Dar am fost amuzat – nu mă întreba de ce, e practic ceva aleatoriu, ca o loterie. Și totuși, nu vei putea niciodată să consumi bogățiile iubirii mele, să treci prin ele și să le irosești, ca o câștigătoare la loterie inconștientă ce ești. Chiar și dacă ai încerca, nu le-ai cheltui nici în zece vieți de destrăbălare. Ochii mi-au căzut asupra ta într-o clipă de slăbiciune, și n-ai să mai prinzi vreo alta. Nu, eu sunt un edificiu, o enigmă; cuiva precum ești tu știința mea îi apare drept magie. Nu întârzia, acționează acum, dă-te bătută.

Ai fost selectată de către o ființă superioară de pe un alt tărâm pentru a fi smulsă din rândurile speciei tale scăpătate pentru a mi te alătura mie, pentru a sta pe tron, în locul liber de lângă mine(asta doar pentru că niciodată nu mă obosisem să mă uit în lateral ca să observ că exista acolo un loc – până când, cumva, mi-au căzut privirile asupra ta), unde nici unul dintre semenii tăi umili nu a stat vreodată. Ești nedemnă, dar vei fi făcută demnă de către cineea care îți este făcută prin atenția mea. Îți spun din nou, îți sunt superior. Ești numai poleială, zgomote de fond, o margaretă, o bulă de șampanie care mi s-a urcat la cap și a pocnit, și nici măcar nu știu de ce te vreau pe tine, așa că ai face bine să nu îmi dai ocazia de a mă răzgândi. Ai să observi că ți-am anticipat reacțiile și le-am atașat mai jos (vezi atașamentele de mai jos). Sunt atât de plăpânde și de amuzante, de neajutorate și de emoționante, și tu deja ai țipat da ia-mă da cum aș putea să mă împotrivesc da mă dau bătută da. Așa că fă după cum îți spun eu acum. Deja ai făcut-o, te afli în brațele mele ca un copilaș, ca o protejată, ca o lebadă. Dă-te bătută, deja te-ai dat bătută, ești a mea.

Cu dragoste,

M(arte)

CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE

Emeka,

Felul acela de a rămâne cu gura căscată, pe care îl dovedește o femeie (sau pe care ar trebui să-l dovedească?) atunci când e cerută în căsătorie de un bărbat m-a iritat și m-a nedumerit dintotdeauna. Fără doar și poate că într-un cuplu în care există o relație strânsă s-a discutat despre căsătorie, în loc să se meargă pe scenariul copilăresc al „întrebării-surpriză” din partea bărbatului și apoi al răspunsului surprins și plin de recunoștință al femeii, ca și cum ar fi primit un cadou magnific, pe care nu și l-a imaginat vreodată că ar putea fi al ei. Zâmbești citind aceste rânduri? Ah, dar nu e chiar așa de amuzant! Deci, chiar așa, de ce m-a surprins când mi-ai trimis acel text ridicol? Doar noi vorbiserăm despre căsătorie, nu-i așa? Mă rog, mai mult *tu*. Și totuși, citindu-ți exprimarea – „*crezi că am putea să începem să discutăm despre posibilitatea de a ne căsători în curând?*” – am simțit mai întâi surprindere, apoi amuzament, apoi înfricoșare, iar apoi această prostească și nebu-nească bucurie pe care încă o mai simt.

Să știi că greșești atunci când spui că e remarcabil cât suntem de asemănători. Bineînțeles că suntem asemănători – mai puțin amănuntul că eu sunt mult mai atrăgătoare –, dar asta nu e deloc remarcabil. Mulți alți copii de universitari nigerieni au citit-o pe Enid Blyton¹ și s-au întrebat ce naiba e aia bere de ghimbir; au citit fiecare carte din seria Pacesetters²; și au citit totul de James Hadley Chase³. Acestea nu sunt nicidecum dovezi că suntem

¹ Enid Blyton (1897-1968), importantă scriitoare engleză de literatură pentru copii (n.red.)

² Serie de romane africane pentru copii și tineri, publicate de editura britanică Macmillan în anii 1980 (n.red.)

³ Pseudonim al scriitorului britanic Rene Brabazon Raymond (1906-1985), autor de romane polițiste (n.red.)

potriviti unul pentru celălalt – dacă ar fi, atunci tu ai fi potrivit pentru una din oricare două femei crescute în campus și pe care le cunosc eu.

Tatăl tău a absolvit la Ibadan¹ cu doar doi ani înainte de a absolvi tatăl meu. Dacă familia ta nu ar fi plecat din Nigeria fix înainte de război poate că am fi crescut împreună la Nsukka și poate că toată discuția asta despre căsătorie nu ar fi existat, pentru că ne-am fi cunoscut mult prea bine, tu ai fi fost prietenul din gimnaziu al fratelui meu Okey și m-ai fi privit doar ca pe sora cea mică și slăbănoagă a lui Okey. Deci nu, nu e nimic remarcabil în privința intereselor noastre comune. Însă în ziua în care mi-ai spus că partea ta favorită din mesă, și singurul motiv pentru care te mai duci din când în când la mesă, este atunci când preotul spune „așteptând plini de bucuroasă speranță”, am fost surprinsă. Nu ți-am spus-o atunci, pentru că mi s-a părut un pic cam prea la fix coincidența, dar asta este și partea mea favorită din mesă. *O di egwu!*²

De ieri, de când am primit textul tău, m-am gândit la felurile în care suntem diferiți, la faptul că ție îți plac fasolea, și romanele macho și sezonul ploios, iar mie nu îmi plac. Dintr-odată, a devenit important pentru mine să nu fim prea asemănători. Știi că întotdeauna am fost suspicioasă față de lucrurile care se apropie de perfecțiune, de orice lucru prea bine alcătuit. Mereu vreau să găsesc nod în papură, după cum spui tu. Mi se face frică de cât de ușor îmi vine mai nou să vorbesc la persoana întâi plural. Ieri, chiar înainte ca tu să-mi trimiți textul, m-a sunat Mătușica Adaeze și m-a întrebat dacă o să am vacanță de Crăciun ca să merg în sat. I-am spus că speram să avem concediu până după Anul Nou ca să putem să mergem până la vinăria lui Uche și să ne întoarcem în Lagos în ianuarie. Ea a început să râdă și a zis: „Eu te-am

¹ Cea mai veche și mai importantă universitate nigeriană, care se găsește în orașul Ibadan, unul dintre cele mai mari din vestul Nigeriei. (n.red.)

² Cât de misterioasă-i lumea! (în lb. engl. în orig.)

întrebat de tine și tu îmi zici de «voi»¹. După ce am închis, am început să mă gândesc la cât de mult m-am obișnuit cu tine și am început să mă întreb de câte alte ori am spus „noi“ fără ca măcar să-mi dau seama. Ieri, de asemenea, am realizat că nu ți-am zis niciodată cât de mult îmi plăci – și asta înainte să primesc textul tău, apropo. Iubirea este diferită. Iubirea este ridicolă. Iubirea poate pur și simplu să se întâmple, așa cum ți s-a întâmplat ție când m-ai văzut pe mine și ai rugat-o pe Ifeanyi să ne facă cunoștință (exact acum șaptesprezece luni și trei zile), iar mie atunci când tu ai încercat să mă farmeci cu cunoștințele tale vagi despre opera lui Achebe¹, dar faptul de a plăcea necesită motive. Iar ieri am rămas uimită cât de mult am ajuns să te plac. Îmi place că știi când să pleci, și că îmi închizi ușa încetisor, și că, atunci când faci asta, nu ajung niciodată să mă îngrijorez că nu ai să te mai întorci. Îmi place cum gătești (nu ți-am făcut niciodată complimente pentru că mi le tot imaginez pe femeile acelea toante care exagerează cu laudele la adresa bărbaților care gătesc, și pe mamele acelea nătângi cărora le place să spună: „Fiul meu știe să gătească, așa că nici o femeie nu se va folosi de mâncare pentru a-l ispitii.”) Îmi place cum arată fundul tău în blugi, acea eleganță plată despre care nu îți place să pomenesc, și îmi place că faci încercări inutile la sală de a pune pe tine niște mușchi despre care știm amândoi că n-ai să-i pui niciodată, și îmi place că subliniezi propoziții din cărți ca să mi le arăți. Îmi place că îți place de mine și că faptul că tu mă plăci mă face și pe mine să mă plac.

Apropo, nu am să îți mai scriu niciodată ceva asemănător. Așa că zâmbește acum cât poți, *atulu*². Îmi amintesc când eram puștoaică, și citeam cărți în micuțul și prăfuitul orașel Nsukka, și deseori dădeam peste personaje care mâncau *bagels*³. *Bagel* mi se

¹ Chinua Achebe (n. 1930), romancier, poet, critic literar și profesor universitar nigerian (n.red.)

² Băiete (în lb. nig. în orig.)

³ Specialitate de covrig din care se fac sandwich-uri cu diverse tipuri conținut, întâlniți în Statele Unite. (n.tr.)

părea un cuvânt elegant. Îmi doream cu disperare să gust unul. Ani mai târziu, la New York (în prima noastră vizită în America cu toată familia), m-am pleoștit când am aflat că e vorba despre un fel de gogoasă foarte densă. Mi te imaginez zicând:

– De unde până unde cu povestirea asta? În timp ce citești asta. Ei bine, vreau să spun că nu mi-am dorit niciodată să mă căsătoresc, așa că poate se va dovedi un lucru bun, spre deosebire de bagel, pe care mi-am dorit să îl încerc și care s-a dovedit remarcabil de plictisitor.

Am tot recitat textul tău de ieri, și nu m-am simțit niciodată atât de plină de viață. Așa că, da, presupun că ar trebui să începem să discutăm despre posibilitatea de a ne căsători în curând.

Chioma

ADAM THORPE

Onorată instanță, vă propun acum citirea unei scrisori din partea răposatului Colin Stock-Tremlett, din data de 29 mai a aceluiași an. O veți găsi la punctul 3 al pachetului de materiale scrise pus la dispoziție de apărare. Aș dori să evidențiez că acuzatului nu i se furnizează de fapt gaz la domiciliu, și prin urmare – fiindu-i trezită curiozitatea – a interceptat această scrisoare înainte ca ea să ajungă la persoana căreia îi era destinată.

Marilynne,

Mi-ai spus că soțul tău nu deschide niciodată plicurile cu facturi. De aici camuflajul. Scrisoarea asta nu e de la British Gas, de la vreun funcționar dement sau care a greșit adresa (oare mai au încă funcționari?). E de la bărbatul pe care l-ai cunoscut sâmbătă, la bufetul privat de la Festivalul Artelor. Consilierul juridic. Consilierul juridic pe nume Colin, deși mi-ai precizat că nu ai memoria numelor. Consilierul juridic care ura să fie așa ceva, care a fost forțat să intre în meserie de către tatăl și bunicul lui, custozii firmei familiei încă din 1928, după cum ai putea afla aruncând o privire la căsuța gârbovită din Northcombe Lane și la plăcuța ei de alamă șlefuită. Îți aduci aminte?

Sper că citești când ești singură scrisoarea asta, sau cel puțin nu suficient de aproape de soțul tău încât să poată întrezări ceva. Îmi imaginez că ai un autocontrol redutabil sub exteriorul tău vivace, astfel încât chiar dacă această factură la gaz falsificată cu afecțiune s-a transformat în mod magic într-un *billet-doux*¹, la micul dejun, să zicem – cu soțul tău stând de partea cealaltă a mesei, rânjind pe deasupra pâinii prăjite –, sunt convins că nu ai să te arăți alarmată,

¹ Scrisorică de amor (în lb. fr. în orig.)

dând totul de gol. Sunt convins că ai să continui să citești în liniște, ea și cum ai examina consumul estimativ, TVA-ul, toate gunoaiele cu ștaif care întotdeauna însoțesc rana pecuniară (care pentru tine este doar o înțepătură, știu). Sau poate că ai să mă împătorești cu atenție, pentru a mă citi în voie mai târziu în intimitatea dormitorului tău. Pentru că știi deja ce urmează să spun.

Câte ore am stat noi împreună? De fapt, intermitent împreună? Patru, după calculele mele. Căsuța lui Derek Bintwell e mică, deși foarte drăguță (eu m-am ocupat de tranzacția inițială, și a plătit de îa venit rău pentru asta), iar masa din bucătărie e prea mare. Așa că eram cu toții înghesuiți în jurul mâncării când te-am văzut pentru prima dată. Eu adusesem salata de orez, despre care știam n-avea nici un succes. Îți amintești că ți-am spus lucrul ăsta, chiar la început? Te-am făcut să râzi. Mi-a tresăltat inima în piept. Soția mea nu râde niciodată la lucrurile pe care le spun. Dar tu ai râs, din tot sufletul.

Încercai să găsești un loc pentru minunata ta spumă de avocado, ce m-a dus cu gândul la un tabernacul delicat aflat sub amenințarea coatelor și a cuțitelor; am făcut niște loc pentru ea și te-am ajutat să o așezi pe lemnul de brad lustruit. Degetele noastre s-au atins. Și primul lucru pe care ți l-am spus de fapt, în timp ce coboram împreună vasul printre toate acele mâini lacome, a fost: „Asta o să meargă mult mai bine decât încercarea mea.” Tu m-ai întrebat care era încercarea mea. Am arătat cu degetul și am zis: „Ceea ce mâine cineva are să numească «salata de orez fără nici un succes». Și atunci tu ai râs. Practic urlam unul la altul, bineînțeles, pentru că hărmălaia din bucătărie era îngrozitoare. Oamenii vorbesc prea mult. Vorbesc tot timpul. Cei care se ocupă cu festivalul sunt deosebit de limbuți. Într-un cuvânt, sunt niște plicticoși. De fapt, sunt groaznici, majoritatea. Niște snobi culturali. Arată ca niște refugiați de la Ascot¹, doar că au mai

¹ Orașel din comitatul Berkshire, din Anglia, faimos pentru hipodromul aflat în apropiere (n.red.)

LIBRIS

We know
books

cenușa unei iubiri

Anne Fine

pentru tine

Capitolul 1

Când am plecat de la nuntă, Geoff se simțea de parcă tocmai ar fi luat parte la o înmormântare. Avea sentimentul că pierduse ceva definitiv. În cele din urmă, mi-am dat seama că era vorba despre acea apropiere de fiul său, acea convingere a lui că, indiferent cât de rar se vedeau, cât de rar vorbeau la telefon, între ei era o legătură de nezdruccinat, care nu avea cum să își piardă din intensitate.

La început fusese chiar bine dispus. „Iată că am ajuns și în acest moment, Harry! O ultimă țigară înainte de execuție? Unde e frumoasa ta mireasă?“ Însă, judecând după cât de rezervat fusese în timpul recepției, am bănuir că încrederea i se topise treptat. Iar când limuzina, împodobită cu baloane într-un mod grotesc, a luat-o din loc, Geoff a rămas stingher la marginea drumului, convins că pentru fiul său nu însemna cu nimic mai mult decât pentru restul invitaților puși la patru ace și excesiv de euforici, care se înghesuiau în jurul mașinii și le făceau cu mâna tinerilor însurăței.

Eu, pe de altă parte, eram mai fericită ca niciodată. Chiar și după ce am rămas blocați în trafic, eu încă îmi mai țuguia buzele la interval de câteva minute, imitând-o pe doamna cu flori la pălărie: „Vara sunt pur și simplu un devorator de fructe“.

După încă vreo șaptezeci de kilometri, chestia asta a început să-l calce pe nervi.

– Te-ai distrat de minune, mi-a zis Geoff pe un ton acuzator.

– Chiar m-am distrat, nu m-am putut eu abține. Și nu cred că m-a mai amuzat vreodată așa de tare o greșeală de tipar.

Până și nefericitul de Geoff chicoti. Majoritatea congregației cântase fără tragere de inimă. (Un cântecel atât de trist! Cu siguranță nu mă așteptasem să mai fiu nevoită să-l murmur vreodată după terminarea școlii primare.) Iar apoi am ajuns la greșeala de tipar, imposibil de ignorat:

Ne-a dat buze să spunem,
Cât de minunat este...

– Somnul, Dumnezeu nostru! am zis eu izbucnind în râs.

Avusesem, într-adevăr, o zi excelentă. Și eu pierdusem ceva; însă eu pierdusem sentimentul penibil pe care îl aveam din cauza situației tensionate dintre mine, Geoff și copiii lui – mama vitregă aproape invizibilă, la care apelau sau care era total ignorată, în funcție de dispoziția de moment. Pentru că acum eram amândoi pe locul doi. Geoff avea în sfârșit idee cum mă simțisem deseori de când aflasem vestea – de la Minna, nu de la Harry – că nunta urma să fie în prima săptămână a lunii iunie. Mă îndreptam spre bucătărie, însă m-am oprit brusc și am întrebat:

– Ce? Înainte de 8 iunie?

Geoff s-a uitat la mine fără să spună nimic.

– Este săptămâna inspecțiilor, am zis eu, nu pentru că aș fi crezut că uitase, ci pentru a-l face să vorbească din nou. Știi că întotdeauna avem inspecții la începutul lunii iunie.

– Măine îl sun pe Harry.

– Nu poți face asta. N-am fost încă invitați. Pentru că nu doream să-l aud spunându-mi: „O, Tilly! Bineînțeles că suntem invitați“, am continuat grăbită: Nu ai cum să îi ceri să schimbe data unui eveniment despre care ai auzit din întâmplare.

În acel moment, tatăl din el a ieșit la suprafață, ofensat.

– N-a fost deloc din întâmplare.

– Nu știu cum altfel ai putea-o numi. Nu e ca și cum Harry te-ar fi sunat și ți-ar fi zis politicos: „A, apropo, tată, eu și Tara avem de gând să ne căsătorim. Cum vi se pare, ție și lui Tilly, data aceasta?“

– Așadar, sugerezi că ar trebui să-i las să-și continue pregătirile fără să fac nimic? m-a întrebat Geoff îmbufnat.

– Cred că așa este cel mai bine. La urma urmei, *tu* te poți duce. Și nu ar fi prima oară când ratez un eveniment important pentru această familie.

Geoff a remarcat atacul subtil.

– Ei bine, o să-i sun!

– Nu!

– Acum te porți prosteste!

Și astfel am început din nou să ne certăm.

– Să nu numești „prosteste“ sentimentele mele, te rog. Căsătoria fiului tău e problema ta, însă mândria mea este problema mea, și nu vreau să suni în numele meu. Dacă au hotărât că nu este cazul să mă consulte în privința datei căsătoriei, este, de asemenea, alegerea mea să nu te las să-i suni.

– Uite ce e, cred că pur și simplu nu s-au gândit la asta, a zis Geoff stânjenit.

– Cum era posibil să nu se gândească la asta? Harry știe ce fel de muncă am. Știe că merg în inspecție o dată pe an la o dată fixă. Ar fi sunat să verifice dacă i-ar fi păsat de asta.

– Sunt sigur că aș putea aminti în treacăt...

Aș fi fost conciliantă în orice altă privință. („Fă cum dorești, Geoff. E fiul tău, nu al meu.“) La urma urmei, grosolănia de a ignora faptul că eu nu puteam participa la nuntă nu era o surpriză. Chiar de la început, toți Andersonii mă trataseră ca și cum aș fi fost un bun al familiei – mă foloseau de câte ori aveau nevoie, apoi mă aruncau într-un colț. Dar nunțile sunt cu totul altceva. O nuntă este un eveniment public și, dacă nu te afli acolo, se vede. („Am crezut că tânărul are și o mamă vitregă. Ea n-a venit?“) Indiferența din spatele neatenției mă scotea din minți.

– O, pentru numele lui Dumnezeu, Geoff. N-ai aflat că într-o astfel de familie nu există noțiunea de „a aminti în treacăt“ de ceva?

Era adevărat. Puteam să-i dau un milion de exemple de-a lungul anilor, încă de când micuțul Harry, bălăngănindu-și picioarele sub masa din bucătărie, a menționat în treacăt: „Lui mami nu-i place ca Tilly să ne spele hainele“, la fel cum mă întâmpinase recent Minna la telefon: „A, bună, Tilly. Credeam că ești în Aberdeen“.

În cele din urmă, desigur, inspecția fusese anulată, în parte și din cauza exploziei de la Troendsein. (Nu mai era nimeni care să ne transporte.) Șeful de departament fusese de acord ca eu să nu mai plec. Băieții se duseseră pe jos. La început, mă gândeam să mă alătur lor, însă mi-am dat seama că aș fi stat tot timpul îmbufnată. Prin urmare, m-am dat de ceasul morții să prind un zbor spre casă. La întoarcere, mi-am cumpărat o rochie drăguță din Newcastle, iar când am pornit spre Sussex împreună cu Geoffrey, eram pregătită să sărbătoresc începutul căsniciei Tarei și a lui Harry.

Și nerăbdătoare să pun capăt vieții mele alături de Geoffrey.

Capitolul 2

Încă mai eram căsătorită cu Bill când l-am întâlnit pe Geoffrey. Între mine și Bill lucrurile nu merseseră prea bine încă de la început, iar eu am avut – unul după altul – iubiți amuzanți, interesanți, care mă scoteau la concerte, la filme și restaurante. Nu-mi aduc aminte să fi trebuit să mă ascund după vreun stâlp sau după vreun meniu la restaurant de teama de a nu fi văzută de vreun cunoscut. Cred că motivul este faptul că suntem obișnuiți să socializăm de-a lungul întregii vieți, începând cu cursurile prenatale, apoi cu grădinița, școala și petrecerile din adolescență.

Femeile ca mine sunt în mijlocul evenimentelor. Iar Bill nu socializa aproape niciodată. De fapt, era un tip morocănos. Când era acasă, deseori mă trezeam numărând orele până când trebuia să se întoarcă pe platforma petrolieră, și sunt sigură că și el era mult mai fericit în acea cușcă plutitoare, uitându-se la filme cu băieții. Mai târziu, când am început și eu să lucrez în acest domeniu, am întâlnit deseori oameni care lucrau cu el. „Bun băiat, Bill ăsta!” obișnuiau să-mi spună. „Foarte amuzant. Cu un *minunat* simț al umorului.” La început, am crezut că erau doar ironici. Însă treptat am înțeles că, așa cum eu puteam fi dulce, amabilă și fără urmă de sarcasm când eram în patul altcuiva, în viața altcuiva, tot astfel și Bill putea fi cald și vesel când era departe de mine, și trebuia să recunosc că faptul că încălcam în mod regulat legământul căsătoriei îmi dădea mai degrabă o stare de bine, în loc să mă facă să mă simt vinovată.

Spre sfârșitul căsătoriei, ajunseserăm să ne aranjăm programul în așa fel încât să fim amândoi mulțumiți. Își petrecea cele trei săptămâni pe platforma petrolieră, iar când se întorcea acasă, eu eram pe picior de plecare pentru vreo călătorie. Și (în privința iubitorilor) totul mergea strună. Eu nu am prieteni. Încă din copilărie disprețuiam compania persoanelor de vârsta mea. Odată, în timpul unei epidemii de gripă, am venit acasă radiind de fericire.

– Ai avut o zi bună? m-a întrebat mama.

– Excelentă, am răspuns eu. Aproape toată lumea avea scutire medicală.

Unul dintre numeroșii mei „tați vitregi” m-a întrebat tăios:

– Există cineva dintre cei pe care îi numești prieteni care chiar să-ți placă?

Și dacă stau să mă gândesc mai bine, chiar înțeleg la ce se referea. Întotdeauna mi-am ales prietenii doar pentru că îi găseam interesanți, niciodată pentru că îmi plăceau. Așa că unii erau taci-urni. Alții erau nestatornici. Iar alții erau nebuni de-a binelea. (Beth și-a băgat degetele în mixer și a lipsit de la școală câteva săptămâni.) Unii proveneau din familii care îi făceau mamei părul măciucă numai când se gândea la ele. Nici una dintre aceste prietenii nu a fost de lungă durată, iar când m-am dus la facultate, majoritatea prietenilor mei erau băieți. În primul rând, pentru că erau atât de puține fete la inginerie, încât orice fată se putea considera o regină. Iar în al doilea rând, îmi pierdusem răbdarea cu persoanele de același sex. Ultima mea încercare de a mă împrieteni cu o fată a eșuat lamentabil încă din primul an. Sarah mi-a bătut la ușa, și apoi, în loc să rămână pe preșul de lângă șemineu, cum făcea de obicei, mi-a ținut un mic discurs:

– Tocmai m-am întors de la psihologul meu. Și i-am spus că, de fiecare dată când plec de la tine, mă simt rău, de parcă tu te-ai amuza în secret văzând câte ironii la adresa mea poți strecura în conversații ca să mă faci să mă simt prost.

– Ce naiba...

– Nu! Nu mă întrerupe. Știi bine la ce mă refer. Nu urmărești decât să-mi arăți, în felul tău mârșav, că nu sunt în stare să fac nimic la fel de bine ca tine și că tu ai mai mult succes la băieți.

De exemplu, ai reușit să mă faci să mă simt prost din cauza felului în care îmi trosnește maxilarul când mănânc mere. Și nu ți se pare ciudat că ajungem să vorbim despre fratele meu care a fost la închisoare ori de câte ori...

– Asta pentru că...

– Nu, a spus Sarah ridicând imperativ mâna. Eu și psihologul meu am...

Felul în care mi se adresa era o invitație directă la remarci batjocoritoare.

– Tu și psihologul tău!

– Vezi!? Iar începi, iar încerci să mă faci să mă simt ultimul gunoi!

Continua să vorbească, deși eu o împingeam spre ușă.

– Psihologul meu crede că tocmai din acest motiv vrei să ai prieteni – ca să te simți tu mai bine bătându-ți joc de ei și să te amuzi înfigându-ți în ei acele invidiei.

I-am trântit ușa în față. Însă, în mod evident, își învățase discursul de adio, și era hotărâtă să termine ce începuse:

– Așa că s-a terminat, Tilly! a țipat ea de dincolo de ușa de lemn. Nu vreau să mai fim prietene pentru că nu îmi face bine.

Se pare că nici altora nu le-a făcut bine, după aceea. Nu știu în ce măsură colegele din cămin au auzit ce-am discutat sau cât le-a povestit Sarah. Însă, cu certitudine, toate au început să mă trateze cu acea politețe care impunea distanță. Eu, în schimb, mi-am văzut de treburile mele. Adică am luat cele mai mari note și am ajuns să fiu lăudată de toți profesorii. Așa că se poate spune că Sarah mi-a făcut un mare bine când mi-a dat papucii. Și cu siguranță n-am simțit niciodată nici un gol în viața mea, acolo unde ar fi trebuit să se afle prietenele. M-am căsătorit stupid de devreme – la douăzeci de ani, dacă vă vine să credeți; nici mie nu-mi vine să cred – și am fost suficient de ocupată cu Bill, cu serviciul și cu iubii mei.

Apoi l-am întâlnit pe Geoffrey. Stătea pe plajă cu doi copii chinuți. Sufla un vânt aspru. Copilul cel mic avea în jur de un an și urla ca din gură de șarpe, iar celălalt se văicărea de mama focului. Am trecut pe lângă ei de două ori, iar apoi curiozitatea m-a împins să mai trec o dată.

– De ce nu-i duci la una dintre cafenelele din apropiere?

– Aștept pe cineva, mi-a răspuns el.

– Pe mama lor?

A dat din cap că da.

– O să aibă atâta minte încât să meargă să vă caute, nu?

Mi-a răspuns cu una dintre acele priviri care spun: „Ei bine, nu știi cu cine ai de-a face, nu-i așa?” și mi-am dat seama că era tată de duminică. Am simțit că mi se rupea inima de mila lui.

– Uite cum facem, rămân eu aici, m-am oferit eu. Sunt gros îmbrăcată. (Nu mergi pe platformele petroliere din Marea Nordului fără haine groase nici măcar vara.) O să-mi spui cum arată, iar dacă vine, o să-i spun eu unde vă găsește.

Și exact asta am făcut – am stat pe plajă și am lăsat vântul să-mi sufle în față, în timp ce el își ducea plozii plângăcioși să le cumpere o ciocolată caldă. Le-am salvat probabil viața. Când s-a întors, i-am dat numărul meu de telefon.

– În cazul în care mai ai nevoie de ajutor, i-am zis eu.

În seara aceea i-am spus iubitului meu, un om de afaceri evreu gras și bonom, care își iubea soția:

– Am impresia că ți-am găsit un înlocuitor.

– Unde? La biroul de pe platformă?

– Pe plajă.

– Ce făceai acolo? a întrebat el, de parcă i-aș fi spus că am întâlnit un bărbat care curăța canalele. (Știu, din experiență, că evreii nu sunt mari amatori de plimbări în aer liber.)

– Mă plimbam.

– Unde te duceai?

– Nicăieri, am încercat eu din nou să-i explic. Pur și simplu mă plimbam.

Și asta a fost tot. Sol n-a întrebat nici măcar „Cum este?” sau „Cine este?” Și, pentru că n-a trebuit să rostesc cu voce tare numele „Geoffrey”, l-am uitat destul de repede, și vreo doi ani m-am gândit din când în când la el ca la „bărbatul cu copiii înghețați de frig”.

Apoi m-am întâlnit din nou cu el la o petrecere a unui fost prieten. Stătea singur într-un colț, aproape ascuns în spatele a două plante înalte, care îl flancau de-o parte și de alta.

– Ce-ți mai fac copiii? l-am întrebat eu.

– Bine, mi-a răspuns el încântat.

Iar apoi, pentru că nu a continuat cu chestii de genul „Cel mare este la grădiniță acum” sau „Bebelușului i-a crescut în sfârșit părul”, mi-am dat seama că nu avea nici cea mai vagă idee de unde mă cunoștea. Se gândea că îi văzusem copiii la botez. Sau poate că le făcusem vreo injecție la policlinică în acea dimineață.

– Ne-am întâlnit pe plajă, i-am amintit eu. Acum vreo trei ani. Ți-am dat numărul meu de telefon, dar nu m-ai sunat.

Am așteptat, însă el n-a avut nici o reacție. Atunci, ca un început de flirt, l-am întrebat:

– De ce nu m-ai sunat, nu ți s-a părut că eram drăguță?

Am știut că-și amintise în sfârșit de mine. Continua să mă fixeze cu privirea.

– Arăți complet diferit.

– Am mai puține haine pe mine decât atunci, iar părul nu-mi mai zboară în toate direcțiile din cauza vântului.

După aceea, am dansat, apoi am mers cu el acasă. (Era una dintre acele seri când copiii nu stăteau la el.) Ne-am simțit bine împreună. Dimineața, i-am dat din nou numărul meu de telefon, însă de data aceasta m-a sunat.

S-a dovedit că nu-i plăcea să socializeze. Era un om solitar, care nu ieșea mai niciodată din casă. N-a durat mult până să-mi facă scene de gelozie din cauză că mă culcam cu Jerry (sau Stefan sau cine o mai fi fost în acea perioadă – relația mea cu Sol se încheiase deja) și mă tot bătea la cap să am o relație serioasă cu el.

Nu m-a deranjat. Ne înțelegeam foarte bine. Săptămânile treceau pe nesimțite. M-am întâlnit din nou cu copiii. (Harry nu era chiar atât de plângăcios, iar Minna era o fetiță foarte dulce.) Mi s-a părut că mă înțelegeam bine cu ei, și așa credea și Geoffrey. Aveam undă verde. Cred că știam unde aveam să ajungem. Nu-mi aduc aminte de vreo perioadă în care să fi fost mai mulțumită. Într-o noapte, când amândoi băuserăm cam mult, m-a rugat să mă mut cu el. Am făcut efortul să mă întorc spre el, și mi s-a părut irezistibil așa ciufulit, cald și prietenos cum era.

Eram suficient de nebună cât să-mi zic: „De ce nu?”